Skott 15 på MS Jøsenfjord

Bredalsholmen dokk og fartøyvernsenter

Februar-juni 2020

Innledning

Restaureringen av MS Jøsenfjord inkluderer i 2020 stålutskiftninger i det aktre maskinromskottet 15. Skottet består i hovedsak av flere klinkede plater, men det er også sveiste partier i de øverste platene mot bildekket. I løpet av driftsårene ble det foretatt ombygginger av og utskiftninger i skottet. Det er mange detaljer å finne. Enkelte av de valgte løsningene er uvanlige. Her følger en beskrivelse av hvilken betydning dette har for restaureringen, og hvilke valg som blir tatt.

Funn om bord

- Smidde og joglede tilpasninger. Enkelte skottplater har smidde partier mot forskjellige skjøter. Dette var trolig svært gamle plater. Også de joglede partiene i skottet må være gamle.

Smidd område på gammel plate fra skott 15.

Joglet forsterkningsplate rundt livholt gjennom skottet.

- <u>Livholt er ført gjennom skottet</u> fra maskinromsiden. Det var lagt forsterkningsplater og vinkeljern på skottplaten rundt. Disse var klinket og joglet, og det må følgelig ha vært en gammel løsning.

Livholt går gjennom skottet. Her sees den fra aktersalongen på styrbord side.

Rekonstruksjon av livholtet gjennom skott 15, med forsterkningsplatene rundt.

- Nagler: av naglene som har vært brukt på skottet er noen koppet og andre ikke. Det kan være fordi det er gjort tidligere endringer der man har brukt de naglene man hadde for hånden.

Noen av naglene på skottet er koppet, andre ikke. Her fra demontering.

- <u>Flattjern erstattet styrbord spant på øvre del av skottet</u>. Rundt det nederste partiet av skottet var det bindevinkler på begge sider av skottplaten mot hud, akkurat som spantet må ha vært opprinnelig hele veien. På et senere tidspunkt ble den øverste delen av spantet kuttet, og et flattjern ble sveist til skottplaten og huden. Det er sannsynlig at dette kan ha vært gjort idet bildekket ble bygget i 1962.

Flattjern erstattet spant på styrbord side av skottet.

- Vinkler som spor fra tidligere konstruksjoner finnes blant annet rundt døråpningen mellom babord korridor og akterdekket/bildekket. En av vinklene på skottet går langs døråpningen, opp til dekket mot salongen, og bort til casingen. Kan hende er dette spor etter tidligere plassering av skott/tidligere døråpning.

Vinkler fra rundt døren mellom bildekk og babord korridor fortsetter langs dekket over og til casingen.

Vinkler i skott 15 skiftes. Vinkelen som sees lengst til høyre var joglet.

- <u>Et par kneplater</u> var plassert mellom skott 15 og langsgående bjelker under bildekk. Det var en kneplate på hver side av døråpningen i skottet til aktersalongen. Dette var sveiste konstruksjoner som må ha blitt satt inn i sammenheng med at bildekket ble bygget. Disse har tatt av for stort press, til den grad at det var dannet sprekker i skott 15. Kneplatenes feste mot skottet var ikke lenger godt.

Kneplater mellom skottet og langsgående bjelker under bildekket var sveiste konstruksjoner som ble utsatt for mye press. De hang ikke godt inntil skottet.

Motsatt side av skott 15. Det kom sprekk i skottet der kneplatene var.

Problemstilling

Det førende prinsippet for restaureringen er å erstatte likt med likt, så sant det stemmer overens med referansetidspunktet for restaureringen. Dette kan medføre svært omfattende istandsettingsarbeid.

Regelverk og styrken i fartøyet har imidlertid også betydning for valg som tas for restaureringen. Hensyn til dette var tungtveiende særlig i følgende tilfeller:

- kneplatene mot skottet, ettersom disse tidligere hadde medført skade på skottet
- flattjernsløsningen, der det opprinnelige spantet var blitt gjort om. Ulemper ved å beholde flattjernløsningen var at det var en «hjemmelaget» løsning som ikke følger noen retningslinjer. Fordelen var at løsningen virker å ha vært og er god nok styrkemessig.

Konklusjon

Prinsippet om å erstatte likt med likt ble fulgt både i forhold til:

- Smidde og joglede løsninger
- livholt
- naglevalg
- utskiftning av flattjern
    - Dette ettersom flattjernløsningen virker å ha vært god nok styrkemessig. Referansetidspunktet for restaureringen kunne dermed følges.
- utskiftning av vinkler

Likt kunne imidlertid ikke forsvarlig erstattes med likt med hensyn til kneplatene mot skottet, der den gamle løsningen altså hadde medført for stort press på disse, og det var kommet sprekker i skottet. Nye kneplater ble derfor laget større enn de opprinnelige hadde vært.